

Cecelia
Ahern

Kaip išimę- lėti. gyvenimą

Romanas

Gyvenimas
nepasikeis, kol
nepasikeisi tu
pats

Alma littera

1 skyrius

Kaip perkalbėti žmogų

Sakoma, žaibas niekuomet netrenkia du kartus. Netiesa. Žinoma, žmonės taip sako; bet toks faktas klaidingas.

NASA mokslininkai išsiaiškino, kad žaibas dažnai smogia žemėje į dvi ar net daugiau vietų ir šansų būti nutrenktam maždaug keturiasdešimt penkiais procentais daugiau, nei žmonės mano. Dažniausiai žmonės nori pasakyti, kad žaibas niekad netrenkia į tą pačią vietą antrą kartą, ogi ir šitai nėra tiesa. Nors tikimybė, kad žmogui kirs žaibas, – viena iš trijų tūkstančių, į Rojų Klivlendą Salivaną, Virdžinijoje gyvenantį girininką, nuo 1942-ųjų iki 1977-ųjų žaibas yra pylęs septynis kartus. Visus tuos kartus Rojus išgyveno, bet sulaukęs septyniasdešimt vienu nutraukė savo gyvenimą paleidęs sau kulką į pilvą – anot gandų, dėl meilės be atsako. Jeigu žmonės, užuot kūrę metaforas, sakytų, ką jie turi galvoje, teiginys skambėtų taip: labai neįtikėtinas dalykas nenutinka žmogui du kartus. Netiesa. Jeigu Rojus iš tiesų nusizūdė dėl sudaužytos širdies – o tai nepaprastai unikali sielvarto rūšis – jis geriau nei kas kitas turėjo žinoti, kad labai tikėtina, jog tokia nelaimė gali ištikti ir vėl. Štai čia priėjau pasakojimo esmę, prie dviejų be galo neįtikėtinų nutikimų.

Tai įvyko Dubline šaltą gruodžio vakarą, vienuoliktą valandą. Susivokiau atsidūrusi ten, kur niekadose gyvenime nesu buvusi. Tai nėra metafora mano psichinei būsenai apibūdinti, nors galėtų būti; tiesiog niekadose anksčiau nebuvau patekusi į šią vietą. Apleistą namų rajonėlį pietinėje Dublino dalyje ledinis vėjas košė kiaurai, pro išdužusius langus sruvo kraupi antgamtiška melodija, plazdeno atplyšusių pastolių uždangalai. Vietoj langų žiojėjo juodos skylės, pro jas matėsi grėsmingos duobės, bet kaip suverstos grindų plytelės, užgriozdinti laiptai ir balkonai, besirangantys laidai, vamzdžiai, vedantys nežinia kur, – puikiausia scena tragedijai. Mane nupurtė drebulys, ne nuo minusinės temperatūros, bet nuo tokio vaizdo. Šiuose namuose, užsigesinę šviesas ir užsitraukę užuolaidas, turėtų miegoti žmonės su savo vaikais. Tačiau statytojams netesėjus statybų bumo metais duotų pažadų laiku pastatyti puikų būstą ir priešgaisrinio saugumo tarnybai surašius ilgiausią įspėjimų sąrašą vargšams žmonėms buvo liepta išsikelti. Pastatai stovėjo tarsi vaiduokliai, tik tyliai tiksėjo bomba ir bet kuriuo metu galėjo sprogti.

Nebuvo galima ten eiti. Įsibroviau į svetimas valdas, bet būgštavau ne dėl to. Ten buvo pavojinga. Paprastam žmogeliui tokioje vietoje nebuvo kas veikti; reikėjo apsisukti ir traukti iš kur atėjus. Puikiai tai suvokdama vis tiek žirgliočiau pirmyn, nors iš baimės net kinkos virpėjo. Aš įžengiau vidun.

Po keturiasdešimt penkių minučių ir vėl stovėjau lauke, drėbėdama ir krūpčiodama iš baimės laukiau policijos, mat 999 operatorė, kuriai paskambinau, liepė laukti. Staiga išvydau greitosios pagalbos automobilio šviesas, jam iš paskos važiavo policijos automobilis be jokių atpažinimo ženklų. Privažiavus iš mašinos iššoko detektyvas Makgvairas, nesiskutęs, susivėlęs, atšiaurus – greičiausiai išvargęs; žinojau, kad šis policininkas amžinai nenustygsta ir gali pratrūkti bet kurią akimirką. Atrodytų šauniai, jei būtų koks roko muzikantas, bet jis buvo keturiasdešimt septynerių metų de-

tektyvas, atliekantis pareigą. Be jokios abejonės, situacija, į kurią patekau, – išties rimta. Nuvedusi juos į Saimono butą grįžau į lauką, nes turėjau papasakoti, kas gi čia įvyko.

Išklojau detektyvui Makgvairui apie Saimoną Konvėjų, trisdešimt šešerių metų vyrą, sutiktą pastato viduje, kurio šeima, kaip ir penkiasdešimt kitų, buvo iškeldinta iš šio nesaugaus namo. Daugiausia Saimonas kalbėjo apie pinigus, apie tai, kaip jį slegia, kad reikia mokėti paskolą už butą, kuriame neleidžiama įsikurti, už laikiną būstą, kuriame priverstas gyventi, o pinigų jis neturįs, nes ką tik neteko darbo. Atpasakojau mudviejų su Saimonu pokalbį detektyvui Makgvairui gan neapibrėžtai, tik paskui suvokiau, kad painiojaisi, nebeprisiminiau, ką pasakiau ir ką turėjau pasakyti.

Reikalas tas, kad man įžengus į kambarį Saimonas Konvėjus rankoje laikė ginklą. Ko gera, tai, kad įėjau į šį apleistą namą, daug labiau nustebino ne jį, bet mane pačią. Regis, žmogelis pamanė, kad pasikalbėti su juo mane atsiuntė policija, aš neišsidaviau, kad atsiradau čia atsitiktinai. Jis kalbėjo mosikuodamas ginklu, o aš tuo metu stovėjau nei gyva nei mirusi, galvoje sukosi viena mintis – tegul jis mano, kad gretimame kambaryje būriuojasi armija žmonių – ir žūtbūt stengiausi nesujudėti, nors kojos taip ir taikėsi sprukti iš kambario. Mane buvo surakinusi klaidi panika, bet stengiausi nuraminti jį, švelniai įkalbinėjau nuleisti ginklą. Šnekėjome apie jo vaikus, kaip įmanydama bandžiau įtikinti, kad galima rasti būdą, kaip išbristi iš bėdų, ir kai galiausiai man pavyko įtikinti Saimoną padėti ginklą ant stalviršio, iškviečiau policiją.

Ir štai kas tada nutiko. Každą jam pasakiau, ramiai, švelniai, visai nereikšmingo, bet tik dabar suprantu, kad šiukštu nereikėjo to sakyti – mano žodžiai suveikė kaip gaiduko spustelėjimas.

Saimonas pakėlė akis į mane, bet supratau, kad manęs jis nemato. Jo žvilgsnis pasikeitė. Nespėjau nė žodžio ištarti, tik pajutau, kad galvoje sugaudė pavojaus sirena, – ir tą pačią akimirką nelaimingasis, pakėlęs ginklą, įrėmė sau į smilkinį. Ginklas iššovė.

2 skyrius

Kaip neįskaudinus palikti vyrą

Kartais, kai pamatai ar patiri ką nors tikra, kyla noras liautis apsimetinėti. Jautiesi kaip idiotas, kaip koks šarlatanai. Užplūsta noras bėgti nuo to, kas netikra, nesvarbu, – ar tai būtų niekniekis, ar kas nors rimtesnio – pavyzdžiui, santuoka. Taip nutiko ir man.

Jeigu žmogus susivoki, kad pavydi kitiems iširusios santuokos, žinok – tavo santuoka pavojuje. Pastaruosius kelis mėnesius jaučiausi neįprastai – tarytum kažką nujaučiau, bet tuo pačiu metu nebuvau tikra. Kai santuoka iširo, supratau, kad ji nebuvo tokia, kokia turėtų būti. Ištekėjusi patyriau ir laimės akimirką, ir visa apimantį vilties jausmą. Žinoma, bet koks pozityvumas labai sveikintinas, tačiau skrajėjimas padebesiais nesuteiks santuokai gero pamato. Vis dėlto tas įvykis – Saimono Konvėjaus išgyvenimas, kaip aš jį vadinu, – padėjo atverti man akis. Išvydau vieną realiausių dalykų savo gyvenime, todėl apėmė noras liautis apsimetinėjus, apėmė noras būti savimi; ir kad viskas būtų paprasta ir sąžininga.

Mano sesuo Brenda manė, kad santuoka subyrėjo dėl mane ištikusio potrauminio streso; ji prisipyrusi prašė, kad pasikalbėčiau su kuo nors. Atšoviau, kad kalbėjau – po teisybei, jau kuris laikas pasišnekėdavau pati su savimi. O susidūrimas su Saimonu

tik pagreitino tą neišvengiamą praregėjimą. Be abejo, Brenda turėjo omeny ką kita; ji kalbėjo apie žmogų, išmanantį šiuos dalykus, profesionalą, o ne apie pasiplepėjimus virtuvėje vidurnaktį, gurkšnojant vyną, vidury darbo savaitės.

Baris, mano vyras, iš pradžių buvo supratingas ir palaikė mane. Jis irgi manė, kad apsisprendžiau taip staigiai todėl, kad man po to įvykio susisuko smegenėlės. Bet kai susikroviau savo mantą ir išėjau iš namų, jis susivokė, kad čia ne juokai, ir greitai pažėrė virtinę bjauriausių žodžių. Nuleidau negirdom, nors labai nustebau, išgirdusi, kad esu stora (aš niekadoms tokia nebuvau) ar kad jo motina man patinka kur kas labiau nei jis. Žinoma, pažįstami tik karpė ausimis ir negalėjo patikėti, kad rimtai apsisprendžiau. Juk iki šiol stengiausi neparodyti, kad nesu laiminga, ir man tai puikiai sekėsi.

Tą naktį, kai suvokiau, kad kraują stingdantis klyksmas ištrūko ne iš kokio kito žmogaus gerklės, bet iš manosios, kai antrą kartą paskambinau policijai, kai jie surašė visus parodymus, kai artimiausiam prekybos centre išgėriau arbatos su pienu, parvažiavau namo ir padariau keturis dalykus. Pirmą – palindau po dušu ir stengiausi nusiplauti visą mane sukausčiusią siaubą; antrą, perverčiau jau daug kartų skaitinėtą knygą „Kaip neįskaudinus palikti vyrą“; trečią, pažadinau Barį, pasiūliau kavos su skrudinta duona ir pasakiau, kad mūsų santuokai galas. Ir tik tada papasakojau, kaip mano akyse nusišovė žmogus.

Paskiau, pergaltvodama tai, supratau, kad Baris daug labiau susidomėjo savizudybe nei mūsų santuokos baigtimi. Vėlesnis jo elgesys mane nustebino, nė kiek ne mažiau pritrenkė ir mano pačios nepatyrimas – juk maniau, kad tokiuose dalykuose esu pasikausčiusi, mat knygų buvau prarijusi gyvą galą. Jau prieš šį didįjį gyvenimo išbandymą domėjausi, skaitydavau knygas, stengdavausi įsivaizduoti, kaip mudu jaustumės ir elgtumės, jeigu kada nuspręščiau skirtis – kad pasiruoščiau, kad žinočiau, išsiaiškin-

čiau, ar tas kelias teisingas. Turėjau draugų, kurių santuokos iširo, ir klausydama si abiejų pusių esu prasėdėjusi ne vieną ilgą naktį.

Tačiau kad mano vyras galėtų taip pasikeisti, pavirsti visai kitu žmogumi, šaltu, žiauriu, kandžiu, pagiežingu – kaip gyva nebūčiau patikėjusi. Butas, kuris buvo mudviejų, pasidarė jo; dabar jis man nebeleido ten ir kojos įkelti. Mašina, kuri buvo mudviejų, atiteko jam; jis neleido man ja važinėti. O ir viso kito gero, kas anksčiau priklausė abiem, jis žūtbūt stengėsi neatiduoti, netgi tų daiktų, kurių jam suvis nereikėjo. Jeigu būtume turėję vaikų, jis būtų uždraudęs man su jais matytis. Paaiškėjo, kad prie kavos aparato jis baisiai prisirišęs, be espresso puodelių tiesiog negali gyventi, dėl skrudintuvo eina iš proto, o apie meilę virduliui išpyškino ilgą panegiriką.

Kol virtuvėje, svetainėje ir miegamajame rinkausi daiktus, Baris sukiojosi aplink mane, burbuliavo, bet aš tylėjau; negana to, nusekė man iš paskos į tualetą ir, kol šlapinausi, nesiliovė priekaištavęs. Kaip įmanydama stengiausi išlikti supratinga ir rami. Visados mokėjau puikiai klausytis ir dabar klausiausi jo; bėda ta, kad nemokėjau aiškinti, ir dabar nustebau, sužinojusi, kad man reikia vos ne visko, ko ir jam.

Nė kiek neabejojau – giliai širdyje jis lygiai taip kaip ir aš jautė, jog mudviejų santykiai toli gražu nėra puikūs. Tačiau kai pasakiau, kad išeinu, Baris užsiplieskė ir visiškai pamiršo, jog neretai abu pajusdavome tarsi patekę į kokius spąstus – ir taip buvo nuo pat santuokos pradžios. Bet jį užvaldė pyktis, o pyktis dažnai užtemdo protą; taigi aš laukiau, kada praeis siutas, ir maniau, tada galėsime ramiai apie viską pasikalbėti.

Žinojau, kad nusprendžiau teisingai, tačiau giliai širdyje graužiausi dėl to, kaip su juo pasielgiau. Tarsi akmuo slėgė mane ir sąžinės priekaištai, ir tai, kad nesugebėjau išgelbėti žmogaus nuo savižudybės. Jau keli mėnesiai miegojau labai prastai, bet dabar, atrodo, ištisas savaites nebesumerkiu akių.

– Oskarai, – pasakiau klientui, sėdinčiam krėsele priešais mano stalą, – autobuso vairuotojas nenori jūsų nužudyti.

– Nori. Jis manęs nekenčia. Jūs nežinot, nes nematėt jo, nematėt, kaip jis žiūri į mane.

– Ir kodėl manote, kad vairuotojas jūsų nekenčia?

Oskaras gūžtelėjo pečiais.

– Kai tik autobusas sustoja, jis atidaro duris ir spokso į mane.

– Ar ką nors sako?

– Kai įlipu – nieko nesako. Kai neįlipu – niurzga ant manęs.

– Tai kartais jūs nelipate į autobusą?

Oskaras nuleido akis žemyn ir įsispoksojo į pirštus.

– Kartais mano vieta būna užimta.

– Jūsų vieta? Čia kažkas naujo. Kokia vieta?

Jis atsiduso, supratęs, kad įkliuvo, ir prisipažino:

– Juk autobuse žmonės amžinai spokso į ką nors. Toje stotelėje įlipu vienintelis ir visi įsispitrėja į mane. Todėl sėduosi už vairuotojo. Žinot, yra tokia vieta, kur galima sėdėt atsisukus į langą? Tenai esi tarsi atskirtas nuo viso autobuso.

– Ir jūs jaučiatės saugus.

– Ten gera vieta. Joje sėdėdamas netgi galėčiau nuvažiuoti iki centro. Bet kartais toje kėdėje sėdi neįgali mergina, klausosi ai-podo ir dainuoja *Steps* singlus, kad visas autobusas girdėtų. Jeigu ji važiuoja, negaliu sėstis į autobusą, bet ne todėl, kad žmonės su negalia mane nervintų, tiesiog todėl, kad mano vieta užimta. O kol autobusas nesustojęs, aš to nematau. Taigi įkišu nosį, apsidairau, ar sėdi ta mergina. Dėl to vairuotojas nekenčia manęs.

– Ir kiek laiko tai vyksta?

– Nežinau, gal kelias savaites.

– Oskarai, juk suprantate, ką tai reiškia. Teks pradėti viską nuo pradžios.

– O varge, – jis užsidengė veidą rankomis ir susmuko krėsele. – Bet anksčiau iki centro nuvažiuodavau pusę kelio!

– Neleiskite, kad nerimas virstų dar viena baime. Tuojau pat meskit tai iš galvos. O rytoj jūs įžengsite į autobusą. Atsisėdite į bet kurią laisvą vietą ir pavažiuosite vieną stotelę. Tada išlipsite ir pareisite namo pėsčiomis. Kitą dieną, trečiadienį, vėl įlipsite į autobusą, atsisėdite bet kur ir važiuosite dvi stoteles, paskui grįšite namo pėsčiomis. Ketvirtadienį nuvažiuosite tris stoteles, penktadienį – keturias. Supratot? Po truputėlį, žingsnis po žingsnio – ir jūs jau prie tikslo.

Kažin ką aš bandžiau įtikinti, jį ar save. Oskaras lėtai pakėlė akis aukštyn. Veidas buvo baltas kaip drobė.

– Pamatysit, pavyks, – švelniai pasakiau.

– Lengva jums kalbėti.

– Suprantu, jums sunku. Darykit kvėpavimo pratimus. Ne-trukus viskas bus daug paprasčiau. Galėsite nuvažiuoti autobusu visą kelią, ir vietoj baimės jausmo rasis euforija. Dabar sunku, tačiau vėliau pasijusite laimingas, nes būsite įveikęs didžiulius iššūkius.

Jis nepatikliai žvelgė į mane.

– Pasitikėkite manim, – pridūriau aš.

– Aš pasitikiu, bet nedirštu.

– Drąsus žmogus ne tas, kuris nejaučia baimės, o tas, kuris ją įveikia.

– Taip parašyta kokioje nors knygoje? – jis mostelėjo lentynų pusėn, kur buvo kimšte prikimšta savivalbos knygų.

– Tai pasakė Nelsonas Mandela, – nusišypsojau aš.

– Gaila, kad dirbate šį darbą, galėtumėt būti gera psichologė, – ištarė jis atsistodamas.

– Stengiuosi dėl mudviejų. Jeigu sugebėsite išsėdėti autobuse daugiau nei keturias stoteles, galėsiu praplėsti darboviečių ratą ir atsiras daugiau galimybių, – pasakiau aš, stengdamasi nuslėpti įtampą balse.

Oskaras buvo gabus mokslininkas, tokiam surasti darbą vieni juokai – aš net tris buvau radusi, bet dėl baimės važiuoti autobu-

su galimybių pamažėjo. Stengiausi jam padėti įveikti baimes, kad galėtų ramiai važinėti į darbą kiekvieną dieną. Mokytiis vairuoti jis taip pat bijojo, be to, aš negalėjau prisiimti dar ir šių pareigų – tapti vairavimo instruktore. Tačiau jis bandė nugalėti viešojo transporto baimę. Žvilgtelėjau į laikrodį, kabantį ant sienos.

– Ką gi, susitarkite su Džema dėl susitikimo kitą savaitę, o aš lauksiu žinių, kaip jums sekasi.

Pavymui mandagiai nusišypsojau, o kai Oskaras uždarė kabineto duris, apžvelgiau knygų kolekciją tema „Kaip...“ Kai klientai nusistebėdavo, kad turiu tiek daug knygų, pagalvodavau, jog mano draugės Amelijos knygų krautuvėlė iki šiol tebeveikia tik mano dėka. Knygos man buvo tarsi Biblija; jos padėdavo visada, kai nežinodavau, kaip pasielgti, ar prireikdavo patarti klientams.

Pastaruosius dešimt metų svajojau pati parašyti knygą, bet viskas baigdavosi tuo, kad, susiruošusi ką nors papasakoti, atsisėsdavau prie stalo, įsijungdavau kompiuterį, bet tik bukai spoksodavau į baltą ekraną ir šviečiančią piktogramą, ji aiškiai bylojo apie mano kūrybines galias.

Kartą mano sesuo Brenda pareiškė, kad esu įsikandusi mintį *parašyti knygą*, mat jeigu iš tiesų norėčiau rašyti, tai ir rašyčiau kiekvieną mielą dieną, nesvarbu ką. Ji sakė, kad rašytojas sėdasi ir kuria; nesvarbu, turi sumanymą, kompiuterį, parkerį, popieriaus ar neturi – jis vis tiek rašys. Jam nerūpi, kokios spalvos ar gamintojo jo parkeris, kava puodelyje saldi ar nelabai. Deja, kai aš įsitaisydavau prie stalo, man tokios smulkmenos trukdė. Brenda dažnai pareiškėdavo abejotinų minčių, bet tąkart pataikė kaip pirštu į akį. Norėjau rašyti, tik nežinojau, ar sugebėsiu, o pradėti baiminausi – kas bus, jei įsitikinsiu, kad nepajėgiu? Ant spintelės šalia mano lovos kelis mėnesius pragulėjo knyga „Kaip parašyti gerą romaną“, bet nebuvo atsivertusi net pirmo puslapio. Bijojau – jeigu tie patarimai man nepadės, vadinasi, visam gyvenimui teks atsisveikinti su mintimi parašyti knygą, todėl

paskui stvėriau ją ir paslėpiau kuo toliau. Tegul didžioji svajonė palauks geresnių laikų.

Pasiraususi lentynoje galų gale suradau tai, ko ieškojau. „Kaip atleisti darbuotoją. Šeši iliustruoti patarimai“. Labai abejoju, ar iš tų iliustracijų bus naudos, bet vis tiek atsistoju tualete priešais veidrodį ir bandžiau nutaisyti susirūpinusio darbdavio miną. Permečiau akimis vidinėje viršelio pusėje savo įrašytas pastabas. Kažin ar pavyks. Mano įmonė „Rouz įdarbinimo paslaugos“ gyvavo ketverius metus, joje dirbo keturi darbuotojai. Sekretorės Džemos, mūsų pagalbininkės, atleisti visai nenorėjau, bet dabar, padidėjus mano asmeninėms išlaidoms, teks apsvarstyti tokią galimybę.

Beskaitinėjant pastabas pasigirdo beldimas į duris ir į kabinetą įžengė Džema.

– Džema, – šūktelėjau ir širdį nemaloniai užgulė kaltė.

Greitosiomis bandžiau įgrūsti knygą į perpildytą lentyną, bet ši išsprūdo iš rankų ir nukrito ant grindų tiesiai Džemai po kojomis. Ji sukrizeno, pasilenkė, norėdama paimti knygą, bet, pamąčiusi pavadinimą, ūmai visa išraudo. Žvilgtelėjo į mane, ir jos akyse išvydau nuostabą, baimę, sutrikimą, ji net įsižeidė. Išsiziojau, bet nieko neišleminusi susičiaupiau, karštligiškai bandžiau prisiminti, kaip ten patariama pranešti naujieną, kokią frazę sakyti, kokią veido išraišką nutaisyti. Kas gi ten rašoma? Nevynioti į vatą, ne per daug jausmingai... kalbėti atvirai ar užuolankomis?

Kol galvoje virė tos mintys, Džema viską suprato be žodžių.

– Galų gale bent šiokia tokia nauda iš tų knygūškščių, – išdrožė ji, vos sulaikydama ašaras įbruko knygą man į rankas, apsisukusi nėrė pro duris, čiupo rankinę ir kaip viesulas išlėkė iš biuro.

Tas „galų gale“ mane įžeidė. Šiomis knygomis aš gyvenau, jos man labai praversdavo.

– Makgvairas, – ragelyje nugriaudėjo nedraugingas balsas.

– Detektyve Makgvairai, čia Kristina Rouz. – Užsikimšau pirštu ausį, nes už sienos ant Džemos stalo visu garsu plyšojo te-

lefonas. Džema, taip audringai palikusi biurą, čia nebesirodė, o aš nesugebėjau prisikviesti savo kolegų Piterio ir Polo, kad nuspręstume, kaip pasidalyti jos darbus; mat jiedu atsisakė priiimti pareigas žmogaus, kuris, girdi, buvo taip neteisingai atleistas. Abu griežė dantį ant manęs, nors ne vieną kartą aiškinau, kad įvyko nesusipratimas. Argumentas „neketinau jos atleisti... šiandien“ buvo niekam tikęs.

Rytas pasitaikė siaubingas kaip reta. Du dalykai visiškai aiškūs: Džemos man labai trūksta – ko gera, ji kaip tik tai ir siekė įrodyti; bet tam griežtai prieštaravo mano banko sąskaita. Tebeturėjau mokėti pusę paskolos už mudviejų su Bariu butą, o nuo šio mėnesio, kol išsiaiškinsime visus reikalus, teks sukrapštyti papildomus šešis šimtus eurų dviejų kambarių butui išsinuomoti. Turint omeny, kad teks parduoti mūsų bendrą butą, nes nei jam, nei man jo nereikia, vis tiek pavieniui neišgalėtume už jį mokėti, perspektyva aiški: dar ilgą laiką teks tuštinti savo santaupas. Baris, vadovaudamasis posakiu „Sunkūs laikai verčia griežtis drastiškų sprendimų“, paskelbė karą mano brangenybių kolekcijai – pasiėmė visus iki vieno papuošalus, dovanotus man. Tą rytą, skelbdamas šią žinią, mane ir pažadino balso pašto pranešimas.

– Taip, – burbtelėjo Makgvairas, anaip tol nesusižavėjęs mano skambučiu, nors nustebau, kad jis pamena mano vardą.

– Skambinėjau jums dvi savaites, siunčiau žinutes.

– Gavau, jos užkimšo balso pašto dėžę. Nepanikuokite. Jums negresia jokia bėda.

Man net mintis nekilo, kad galėtų kas nors grėsti.

– Ne dėl to skambinu.

– Ne dėl to? – jis apsimetė nustebęs. – Beje, dar nesiteikėte paaiškinti, ką tą vėl vakarą veikėte apleistame name.

Tylėjau, nes nežinojau, ką atsakyti. Beveik visi manęs klausė to paties, o kas neklausė – labai norėjo paklausti, bet aš niekam

neaiškinau. Kol dar Makgvairas neprirėmė manęs prie sienos, reikėjo kuo skubiausiai keisti temą.

– Skambinau, nes norėjau pasiteirauti kokių nors naujienų apie Saimoną Konvėjų. Kada jį laidos? Laikraščiuose nieko neradau. Viskas buvo prieš dvi savaites, gal aš pražiopsojau, – kalbėjau labai stengdamasi neišduoti susierzinimo.

Man knietėjo sužinoti apie jį daugiau; Saimonas mano širdyje paliko didžiulę prarają, o galvoje – krūvą klausimų. Negalėjau nurimti, turėjau sužinoti viską, kas nutiko vėliau. Norėjau paskambinti jo namiškiams, papasakoti, kaip gražiai atsiliepė apie juos, sakė, kad labai juos myli ir kad tai, ką jis padarė, nesusiję su jais. Norėjau pažvelgti jiems į akis ir patikinti, kad padariau viską, kas buvo įmanoma. Kad sušvelninčiau jų skausmą ar kad sumažinčiau savo kaltę? O kas čia blogo, jei siekiu ir to, ir to? Neketinau viso šito tiesiai klausti Makgvairo, žinoma, jis ir nebūtų atsakęs, tačiau neįstengčiau atminty užversti to puslapio. Trūks plyš turėjau sužinoti daugiau.

– Štai ką pasakysiu. Visų pirma – negalima taip nerimauti dėl kiekvienos aukos. Šiame žaidime esu ilgus metus ir...

– Žaidime?! Mano akyse žmogus paleido sau į galvą kulką! Koks čia dar žaidimas... – balsas užlūžo, nebegalėjau ištarti nė žodžio.

Stojo tylą. Susigūžiau, galva bejėgiškai nusviro. Paskui šiaip ne taip atsikvėpiau, susitvardžiau, atsikrenkščiau, tada ištariau:

– Alio, ar girdite?

Maniau, dabar jis pasakys ką nors protingo, ciniškai, šaltai, bet nieko panašaus. Jo balsas pasidarė švelnus, o ir triukšmo nebesigirdėjo. Gal visi sukľuso, ką pasakysiu?

– Pas mus yra specialistų, kuriems po tokių įvykių galima išsipasakoti. Jau aną vakarą jums sakiau. Daviau ir telefoną. Tebeturite?

– Man nereikia su niekuo kalbėtis, – piktai burbtelėjau.

– Žinoma, – ir vėl drėbė jis, švelnios intonacijos kaip nebūta. – Norėjau paaiškinti, bet nutraukėte mane – jokių laidotuvių nėra ir nebuvo. Nežinau, iš kur ištraukėt, bet jums prikabino makaronų.

– Kaip jus suprasti?

– Paistalai.

– Palaukite, kaip – nebuvo laidotuvių?

Makgvairas niršo, kad tenka aiškinti tai, kas jam buvo taip akivaizdu.

– Jis nemirė... kol kas. Guli ligoninėje. Sužinosiu, kurioje. Pasiskambinsiu, paklausiu, ar leis jums aplankyti. Bet jis ištiktas komos, tad vargu ar pats pareikš norą šnekučiuotis.

Buvau tokia sukrėsta, kad negalėjau nė žodžio ištarti. Stojau ilga tylą.

– Dar ko nors norit paklausti?

Girdėjau, kad jis šneka jau eidamas; trinktelėjo durys, jis sugrįžo į kabinetą, kuriame kažkas garsiai kalbėjosi. Kaip stovėjau, taip ir susmukau į fotelį. Bandžiau suregzti bent vieną sakinį.

Kartais, kai šalia tavęs įvyksta stebuklas, pradedi manyti, kad nėra nieko neįmanomo.